

Obrazložitev sprejetega Akta o načrtu za izredne razmere pri oskrbi z zemeljskim plinom

Agencija za energijo (v nadaljevanju agencija) je na podlagi drugega in petega odstavka 169. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo in 65/20) zadolžena za izdajo Akta o načrtu za izredne razmere pri oskrbi s plinom (v nadaljevanju akt).

Z aktom agencija kot pristojni organ podrobneje določa vlogo in odgovornost podjetij plinskega gospodarstva, po potrebi operaterjev prenosnih sistemov za električno energijo, distributerjev toplote za daljinsko ogrevanje ter industrijskih odjemalcev plina, vključno s proizvajalci električne energije. Akt določa postopke in ukrepe za posamezne stopnje krize, izvajalce ukrepov in zaporedje ukrepov. Podrobneje so določene tudi obveznosti poročanja, obveščanja in izdelave načrtov nujnih ukrepov. Akt določa sestavo in delovanje krizne skupine, katere naloga je zlasti izmenjava informacij in koordinacija obvladovanja krize.

Akt izpolnjuje zahteve Uredbe (EU) 2017/1938 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom (v nadaljevanju uredba), ki v 10. členu in Prilogi VII predpisuje za vse države EU poenoteno vsebino in strukturo načrta za izredne razmere.

Uredba zahteva, da se v načrtu za izredne razmere opiše dogovorjena ureditev solidarnostne pomoči. Glede na dejstvo, da se bo solidarnost med Slovenijo in drugimi državami članicami urejala z meddržavnimi dogovori o solidarnostnih ukrepih, ki v času priprave akta še niso dogovorjeni, je agencija v aktu uredila le določene vsebine prejemanja in nudenja solidarnostne pomoči ter razmerja med člani krizne skupine v tem času. Po sprejemu navedenih dogovorov bo agencija akt dopolnila s potrebno vsebino.

Agencija je že v letu 2018 vzpostavila dialog v obliki niza sestankov z ministrstvom in podjetji plinskega gospodarstva, kjer je uskladila nekatera izhodišča za celovito ureditev zanesljive oskrbe s plinom. Ta obsega poleg uredbe še predvidene meddržavne sporazume o solidarnostni pomoči z vsako od sosednjih držav, s katero ima Slovenija povezan prenosni sistem zemeljskega plina, Energetski zakon (EZ-1) in načrta preventivnih ukrepov in za izredne razmere, ki so vsebinsko zelo povezani.

Agencija je pripravila osnutka obeh načrtov in opravila javno obravnavo, ki se je začela 23. decembra 2019 in končala 22. januarja 2020. Agencija je prejela veliko število pripomb in predlogov k obema načrtoma.

Med najzahtevnejšimi deli akta je financiranje solidarnostne pomoči, določitev ukrepov na posamezni stopnji krize in način obveščanja ter pretoka podatkov med udeleženci. Agencija je upoštevala ali delno upoštevala veliko število pripomb in predlogov iz prve javne obravnave in pripravila nov, spremenjen in dopolnjen osnutek načrta. Zaradi večjih potrebnih sprememb je agencija opravila še drugo javno obravnavo akta, ki je potekala od 11. do 22. maja 2020.

V drugi javni obravnavi je agencija prejela manjše število pripomb in predlogov kot v prvi, vendar se je ponovilo nekaj pripomb, ki so se nanašale med drugim na financiranje solidarnostne pomoči. Agencija se je sicer približala predlaganim rešitvam, vendar z aktom ne more urediti področja na predlagani način, ker bodo za to potrebni akti višjega ranga in zgoraj omenjeni sporazum.

O obeh javnih obravnavah je agencija obvestila tudi Evropsko komisijo (v nadaljevanju EK), konkretno Skupino za koordinacijo plina, ki se vsebinsko ukvarja s to problematiko in koordinira delo na regionalni ravni in na ravni EU, kadar je to potrebno. V drugi javni obravnavi smo prejeli kratek in spodbuden odziv EK, ki se nanaša le na eno določbo. Sicer pa EK že dalj časa stopnjuje pritisk na države članice, da čim prej dokončajo pripravo sporazumov in svojih načrtov ter jih oddajo EK v pregled.

Agencija namerava nadaljevati dialog z ministrstvom in podjetji plinskega gospodarstva z namenom, da prispeva k oblikovanju novih rešitev v nastajajočih sporazumih in morebitnih dopolnitvah slovenskega zakona.

Maribor, 10. junija 2020